

การเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1
**The Preparation for Curriculum Administration on Competency- Based of
Educational Opportunity Expansion Schools Under the Office of
Phichit Primary Educational Service Area 1**

นริศรา มากมี และ ธีรศักดิ์ อุบไมยอริชัย

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Narissara and Thirasak Uppamaiathichai

Naresuan University, Thailand

Corresponding Author, E-mail : hackskykhawkrum@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1 โดย วิธิดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ กลุ่ม ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ สัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำนวน 226 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 16 คน ครูผู้สอนจำนวน 210 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า

1. แนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1 พบว่า มีทั้งหมด 17 แนวทาง แบ่ง ออกเป็น ด้านการจัดทำหลักสูตร 4 แนวทาง ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร 5 แนวทาง ด้านการนำหลักสูตร ไปใช้ 3 แนวทาง และด้านการประเมินหลักสูตร 5 แนวทาง

2. ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้าน การจัดทำหลักสูตร และด้านที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการประเมินหลักสูตร

* วันที่รับบทความ: 26 กุมภาพันธ์ 2565; วันที่แก้ไขบทความ 26 มีนาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 31 มีนาคม 2565

Received: February 26, 2022; Revised: March 26, 2022; Accepted: March 31, 2022

คำสำคัญ: การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา; สมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

Abstracts

This study aimed to study guidelines for the preparation for curriculum administration on competency-based and examine operational feasibility of guidelines for the preparation for curriculum administration on competency-based of educational opportunity expansion schools under the office of Phichit Primary Educational Service Area 1. The first step was to study guidelines for the preparation for curriculum administration on competency-based. The informants were 5 experts. The in-depth interview was used for collecting information. The data were statistically analyzed using content analysis. The second step was to study operational feasibility. The samples were 226 school administrators and teachers who work in educational opportunity expansion schools under the office of Phichit Primary Education Service Area 1 by Stratified Random Sampling method. There were 16 school administrators and 210 teachers. The research instrument was a questionnaire. The statistics used for data analysis were mean and standard deviation.

The results showed that:

1. Guidelines for the preparation for curriculum administration on competency-based of educational opportunity expansion schools under the office of Phichit Primary Education Service Area 1 were 17 approaches as following; 4 approaches of course preparation, 5 approaches of curriculum organization, 3 approaches of curriculum implementation, and 5 approaches of curriculum evaluation.

2. Operational feasibility of guideline for the preparation for curriculum administration on competency-based of educational opportunity expansion schools under the office of Phichit Primary Education Service Area 1 had overall scores in the high level. When considering each aspect, the highest score was Curriculum Organization and the lowest score was Curriculum Evaluation.

Keywords: Preparation for Curriculum Administration, Competency-Based of Educational Opportunity Expansion Schools, The Office of Phichit Primary Education Service Area 1

บทนำ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศต่างๆ ในโลกได้มีการเคลื่อนไหวในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของตน โดยมีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ขึ้น เพื่อเป็นเป้าหมายและใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะการเปลี่ยนแปลงด้านสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีในโลกยุคปัจจุบัน มาตรฐานการเรียนรู้เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงสิ่งที่คาดหวัง หรือจุดหมายปลายทางของการศึกษาว่า อะไรคือสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนทุกคนรู้และปฏิบัติได้ เพื่อการดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีในสังคม และสำหรับการศึกษาต่อในระดับสูงต่อไป (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553 : 2) กระทรวงศึกษาธิการจึงดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม และความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าอย่าง สถานศึกษาในสังกัดจึงต้อง จัดการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทและจุดเน้นของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพตรงตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

หลักสูตรสถานศึกษา เป็นหัวใจของการศึกษาและการศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญยิ่งในการพัฒนา สังคมและประเทศชาติทั้งนี้เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องมือในการแปลงจุดมุ่งหมายและนโยบายทางการศึกษา ของชาติสู่การปฏิบัติหรือบางครั้งมีผู้เปรียบหลักสูตรเป็นเสมือนหางเสือที่คอยกำหนดทิศทางในการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา (มนสิข ลิขิตสมบุรณ์, 2563 : 12) สถานศึกษาจะต้องมีความ พร้อมในปัจจัยด้านต่างๆ ในการที่จะบริหารหลักสูตร หรือการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนั้นการบริหารหลักสูตร สถานศึกษา จึงเป็นงานที่สถานศึกษาต้องจัดทำให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการ ใช้ให้บรรลุ จุดหมาย หลักสูตรสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างมากในการจัดการศึกษา และเป็นแนวทางให้ครูใช้ในการ จัดการเรียนการสอน ช่วยให้ครูสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้ จะทำให้เกิดประโยชน์ สูงสุดแก่ผู้เรียน ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาตนเอง ให้ดำรงชีพในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่าง รวดเร็วในสังคมโลก และประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เป็นการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอนในทุกระดับ จะเป็น กระบวนการจัดการการสนับสนุนส่งเสริมในเรื่องเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตร การใช้หลักสูตร และการประเมินหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรบรรลุเป้าหมายที่กำหนดได้ (มนสิข ลิขิตสมบุรณ์, 2563 : 135) การบริหารหลักสูตรจึงมีความสำคัญต่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้การนำหลักสูตร ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนเป็นการเตรียม ความพร้อม ของผู้เรียนในยุคที่มีการขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมี การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาให้ชัดเจนในทุกขั้นตอน เพื่อให้ได้หลักสูตรสถานศึกษาที่มีความเหมาะสม มี คุณภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม และความรู้ทาง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

จากข้อมูลผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) และผลการทดสอบ ความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่าปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือคุณภาพของผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ที่จะต้องได้รับการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาทั้งระบบโดยที่สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ซึ่งจะต้องให้ ความช่วยเหลือและเร่งรัดโรงเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับประกาศนโยบายและ

จุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้แก่ การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ที่มุ่งจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท โดยใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ รวมทั้งแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการวัดประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้อง กับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ส่งเสริมการพัฒนากรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษา ตามความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายและแตกต่างหลากหลายตามบริบทของพื้นที่

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1 ทั้งนี้เพื่อที่จะได้นำข้อมูลจากการศึกษาไปเป็นแนวทางในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป และที่สำคัญคือการนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะสู่การเรียนการสอนได้ตรงตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1
2. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1 มีขอบเขตการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในปีการศึกษา 2564 โดยแบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 35 คน ครูผู้สอนจำนวน 483 คน รวมเป็น 518 คน จาก 35 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในปีการศึกษา 2564 โดยแบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 16 คน ครูผู้สอนจำนวน 210 คน รวมเป็น 226 คน

จาก 35 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบตารางเครจซีเมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างอิงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 43) และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามที่ตั้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

2. เครื่องมือการวิจัย

2.1 การศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยนำขั้นตอนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ 4 ด้าน มาสร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ลักษณะเป็นแบบเติมคำตอบ

ตอนที่ 2 แนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จำนวน 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการจัดทำหลักสูตร
2. ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร
3. ด้านการนำหลักสูตรไปใช้
4. ด้านการประเมินหลักสูตร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาและที่ตั้งสถานศึกษา ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ประกอบด้วย 4 ด้าน รวมทั้งสิ้น 29 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการจัดทำหลักสูตร จำนวน 7 ข้อ
2. ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร จำนวน 7 ข้อ
3. ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ จำนวน 8 ข้อ
4. ด้านการประเมินหลักสูตร จำนวน 7 ข้อ

มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึงมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึงมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึงมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึงมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึงมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยติดต่อนัดหมายกับผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล นัดวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์
3. ดำเนินการสัมภาษณ์ตามแนวประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 13 กันยายน 2564 – 18 ตุลาคม 2564

3.2 แบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
2. ส่งแบบสอบถามพร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและประสานขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ในการตอบแบบสอบถาม
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป จำนวน 226 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคือ จำนวน 226 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดกระทำข้อมูลและสรุปข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการ ดังนี้

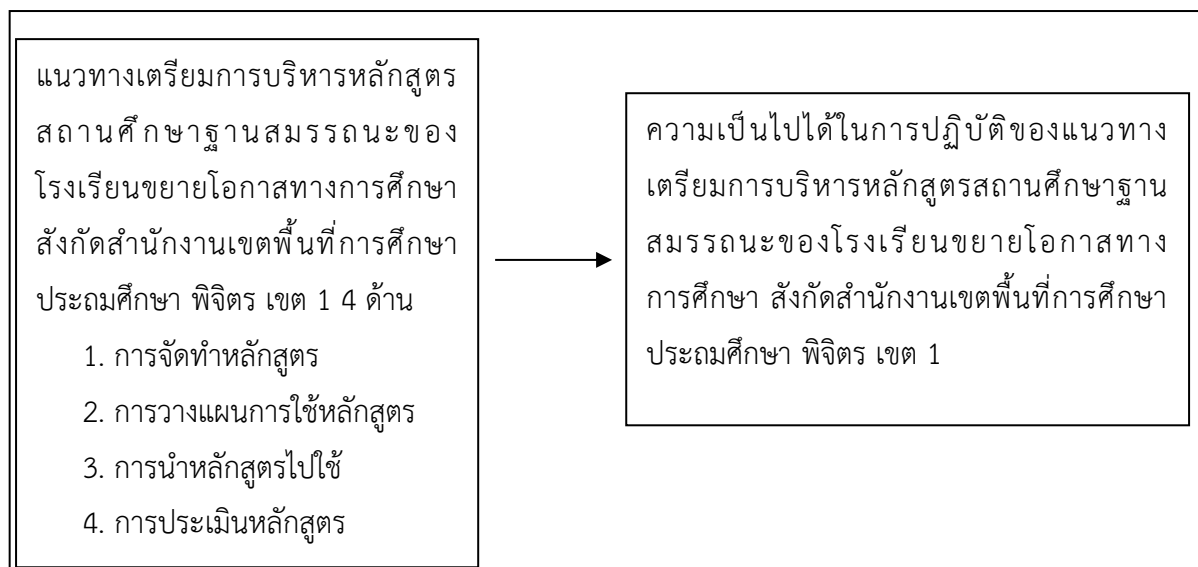
1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. แปลความหมายค่าเฉลี่ย ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1 กำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1 จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยประกอบด้วย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1 ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะไว้ ดังนี้

1.1 ด้านการจัดทำหลักสูตร ควรมีแนวทางดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรจัดทำข้อมูลความต้องการจำเป็นตามบริบทของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้ทราบถึงความต้องการในการเตรียมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และศึกษาการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ ศึกษากรอบหลักสูตรการศึกษาฐานสมรรถนะ แล้วจัดทำร่างหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะหลัก 6 ด้าน สารการเรียนรู้ และโครงสร้างหลักสูตร มีการตรวจสอบความเหมาะสมและคุณภาพของหลักสูตรก่อนเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ

1.2 ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรมีแนวทางดังนี้ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรวางแผนการใช้หลักสูตร จัดทำแผนการใช้หลักสูตร และคู่มือการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้แก่บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการศึกษาการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ และดำเนินการพัฒนาตนเอง ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ ซึ่งประกอบด้วย 1) หลักสูตรฐานสมรรถนะ 2) การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และ 3) การวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนในการเตรียมสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้และทรัพยากรทางการศึกษาอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนครูในการจัดการเรียนรู้ตาม หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และกำหนดแนวทางการนิเทศและ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ

1.3 ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรมีแนวทางดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะไปใช้ และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนควรนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะที่มีการกำหนดคำอธิบายรายวิชาไว้แล้ว ไปจัดทำ โครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงสมรรถนะ กำหนดการประเมินการเรียนรู้และหลักฐานการเรียนรู้ และกำหนดการจัดการเรียนรู้ ไปสู่การจัดการเรียนรู้ใน ห้องเรียน ครูผู้สอนควรมีการวิเคราะห์ผู้เรียนด้านความพร้อมของนักเรียน ด้านความสนใจของนักเรียน และ ด้านข้อมูลลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน แล้วจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร

1.4 ด้านการประเมินหลักสูตร ควรมีแนวทางดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการ ประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ โดยคณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะควรกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนด หลักเกณฑ์การประเมิน สร้างเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขอบเขตและระยะเวลาที่กำหนด และ จัดทำรายงานผลการประเมินหลักสูตร ด้านการประเมินความถูกต้องเหมาะสมของหลักสูตร ด้านการประเมิน การใช้หลักสูตร และด้านการประเมินผลการใช้หลักสูตรว่านักเรียนเกิดสมรรถนะตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ หรือไม่ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป

2. ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการจัดทำหลักสูตร อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยตามลำดับ ด้านที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการประเมินหลักสูตร เมื่อพิจารณา ในแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

2.1 ด้านการจัดทำหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติสูงสุด คือ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และรายละเอียดของหลักสูตร โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.50$) รองลงมา คือ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะหลัก 6 ด้าน และสาระการเรียนรู้ โครงสร้างหลักสูตร อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.44$) และข้อที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติต่ำสุด คือ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ศึกษาการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ และศึกษากรอบหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.37$)

2.2 ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้แก่ครูและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการศึกษาการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.41$) รองลงมา คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากร พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.36$) และข้อที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติต่ำสุด คือ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำคู่มือการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.27$)

2.3 ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติสูงสุด คือ ครูผู้สอนจัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยพิจารณาผลลัพธ์การเรียนรู้ รายปี สมรรถนะหลัก และสมรรถนะเฉพาะทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.45$) รองลงมา คือ ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.42$) และข้อที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติต่ำสุด คือ ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะที่มีการกำหนดคำอธิบายรายวิชาไว้แล้ว ไปจัดทำโครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.31$)

2.4 ด้านการประเมินหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.31$) รองลงมา คือ คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ การประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และคณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ จัดทำรายงานผลการประเมินหลักสูตร ด้านการประเมินความถูกต้องเหมาะสมของหลักสูตร การประเมินการใช้หลักสูตร และการประเมินผลการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$) และข้อที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติต่ำสุด คือ คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดและรายงานต่อสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.21$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาคำเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1

1.1 ด้านการจัดทำหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย และคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรจัดทำข้อมูลความต้องการจำเป็นตามบริบทของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และสถานการณ์ปัจจุบัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาให้ผู้เรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิต บริบทของสถานศึกษา จึงเกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้เรียน ทั้งส่วนที่เป็นสถานการณ์ หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน หรือการใช้ชีวิตในอนาคตของผู้เรียน รวมทั้งสถานการณ์ปัจจุบันที่บ่งบอกถึงสมรรถนะที่ผู้เรียนต้องมีเพื่อการใช้ชีวิตในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ จิตติมา วรรณศรี (2557 : 34) กล่าวว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาควรดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมของครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งถือเป็นเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาหรือคุณภาพและคุณลักษณะของผู้เรียนที่คาดหวัง โดยมาจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ หลักสูตรแกนกลางระดับชาติ สภาพปัญหา จุดเน้น ความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนความต้องการของผู้เรียน

1.2 ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ จัดทำแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และคู่มือการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้แก่บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการศึกษาการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ และดำเนินการพัฒนาตนเอง ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ และกำหนดแนวทางการนิเทศและติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษาต้องเห็นความสำคัญและความจำเป็น ในการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ มีการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบมีการสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และเกิดสมรรถนะสำคัญที่สามารถใช้ได้ในชีวิตจริง ซึ่งสอดคล้องกับ มนสิข สิทธิสมบูรณ์ (2563 : 129) การวางแผนการใช้หลักสูตร หลังจากการจัดทำหลักสูตรเสร็จสิ้นแล้ว ในภารกิจต่อไปก็คือการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยทั่วไปจะดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ 1) สร้างความตระหนักและความเข้าใจให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เห็นความสำคัญ ความจำเป็นที่ต้องร่วมมือกัน ประชุมสร้างความเข้าใจ กับบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู อาจารย์ และผู้ปกครอง 2) การพัฒนาบุคลากร เพื่อการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาและใช้หลักสูตรให้ประสบความสำเร็จ จักต้องเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรทุกฝ่ายอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง

1.3 ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะไปใช้ และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนควรนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะที่มีการกำหนดคำอธิบายรายวิชาไว้แล้ว ไปจัดทำโครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงสมรรถนะ กำหนดการประเมินการเรียนรู้ และกำหนดการจัดการเรียนรู้ มีการวิเคราะห์ผู้เรียน ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันในเรื่องของความพร้อม ความถนัด และความสนใจ ผู้สอนต้องออกแบบการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน เลือกทรัพยากรและสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับ มนสิข สิทธิสมบูรณ์ (2563 : 130) ที่กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ ก็คือการแปลงหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรได้ ในขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้ การสอนของครู ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ ครูต้องสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เลือกวิธีสอนให้เหมาะสมโดยผู้บริหาคอยให้ความสะดวกให้คำแนะนำและให้กำลังใจ

1.4 ด้านการประเมินหลักสูตร ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ โดยคณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะควรกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดหลักเกณฑ์การประเมิน สร้างเครื่องมือ

และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขอบเขตและระยะเวลาที่กำหนด และจัดทำรายงานผลการประเมินหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนได้ใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป สอดคล้องกับ จิตติมา วรรณศรี (2557 : 37) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรประกอบด้วยการดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบความสำเร็จของการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ประเมินหลักสูตร เป็นกระบวนการตรวจสอบโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรทั้งครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนเพื่อตรวจสอบว่า หลังจากการใช้หลักสูตรสถานศึกษาแล้ว ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่เพียงใด มีปัญหาอุปสรรคในการใช้หลักสูตรอย่างไร เพื่อจะเป็นข้อมูลสารสนเทศไปใช้พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา 2) ปรับปรุงหลักสูตร เป็นการนำข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินหลักสูตรมาพิจารณากำหนดแนวทางดำเนินการแก้ไขปรับเปลี่ยนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับปัญหา ความต้องการ บริบทและความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งทางสังคม เศรษฐกิจการเมือง เพื่อให้หลักสูตรสถานศึกษานำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานและเป้าหมายของสถานศึกษา

2. ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ได้ดำเนินการชี้แจงนโยบายเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรฐานสมรรถนะ การสร้างความตระหนัก ให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำหลักสูตรให้แก่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และมีแนวทางในการเตรียมการด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา คือ ภายหลังจากหลักสูตรมีแนวทางที่ชัดเจนแจ้ง Time line (เดือน พฤษภาคม 2565) และศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบหลักสูตรเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะแล้ว จะดำเนินการขับเคลื่อนการจัดทำหลักสูตรในปีการศึกษา 2566 สอดคล้องกับ ปฏิภาณ ตระการ (2561 : 45) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารและการจัดการหลักสูตรที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านม่วงชุม อำเภอฟาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรด้านกระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตรระดับสถานศึกษามีการปฏิบัติที่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

2.1 ด้านที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการจัดทำหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะมีแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และแนวทางจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเพื่อพัฒนาผู้เรียนในชั้นเรียนและในโรงเรียนทำได้หลายทางโดยเสนอแนะไว้ 6 แนวทางซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายสามารถ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะได้ตามผลการวิเคราะห์สภาพบริบท จุดเน้น ความพร้อม และความต้องการของสถานศึกษา สอดคล้องกับ กนกวรรณ ยมจันทร์

(2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทุกขั้นตอนของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2.2 ด้านที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการประเมินหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพบริบทของสถานศึกษา ส่วนใหญ่ข้าราชการครูมีการย้ายบ่อยมาก อีกทั้งยังมีครูบรรจุใหม่ในตำแหน่งครูผู้ช่วยหลายตำแหน่ง ทำให้สภาพโดยรวมขาดแคลนครูที่เชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพราะในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษานั้นจะต้องยึดกรอบตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งในอนาคตกำลังจะเปลี่ยนเป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ ซึ่งเป็นการปรับปรุงสมรรถนะโดยพิจารณาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กไทยในโลกปัจจุบัน ซึ่งเป็นหลักสูตรใหม่ที่สถานศึกษายังไม่เคยนำลงสู่การปฏิบัติ จำเป็นต้องทำให้บุคลากรทุกคนที่มีอยู่ในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะให้ดีขึ้นเริ่มดำเนินการในส่วนอื่น ๆ ในการประเมินหลักสูตรจำเป็นต้องมีประเมินการใช้หลักสูตรทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ การประเมินผลหลักสูตรฐานสมรรถนะเป็นกระบวนการสำคัญที่จะทำให้ทราบว่าหลักสูตรที่นำไปใช้เกิดผลสำเร็จหรือไม่ หรือมีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง อย่างไร เพื่อนำมาวางแผนปรับปรุงหลักสูตรต่อไป สอดคล้องกับ กนกวรรณ ยมจันทร์ (2560 : 50) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทุกขั้นตอนของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่าด้านการประเมินหลักสูตร มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดการอบรมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ แต่งตั้งคณะทำงานและผู้รับผิดชอบในการขับเคลื่อนการจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะ และพัฒนาการบริหารหลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลต่อไป

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา นำแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 1 ไปวางแผนในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของตนในปีการศึกษา 2565

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1 นำแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นฐานข้อมูลสำหรับส่งเสริมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของสถานศึกษาในสังกัด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาประสิทธิภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะในสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ ยมจันทร์. (2560). *แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท (มหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จิตติมา วรรณศรี. (2557). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์3.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปฏิภาณ ตระการ. (2561). *การบริหารและการจัดการหลักสูตรที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านม่วงชุม อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่. การศึกษาอิสระหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต*. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- มนสิข สิริสมบุญ. (2563). *การพัฒนาหลักสูตรมโนทัศน์และการประยุกต์ใช้*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.